

Wijziging van de Algemene Ouderdomswet, van de Algemene Weduwen- en Wezenwet, van de Interimwet invaliditeitsrentetrekkingen, van de Algemene Kinderbijslagwet, van de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden, van de Kinderbijslagwet voor kleine Zelfstandigen en van de Wet op de ziekenfondsverzekering voor bejaarden

(Verhoging uitkeringsbedragen en premieinkomensgrens en verhoging van de inkomensgrenzen ziekenfondsverzekering bejaarden)

MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 3

Algemeen

1. Bij het in de Stichting van de Arbeid gevoerde loonoverleg is overeenstemming bereikt over een verhoging van de lonen in 1964, welke in twee etappes zal ingaan, de eerste op 1 januari 1964, de tweede op de data, waarop de desbetreffende collectieve arbeidsovereenkomsten zullen worden vernieuwd, met dien verstande evenwel, dat contracten, welke na 1 april 1964 expireren, eerder, doch op zijn vroegst op laatstgenoemde datum kunnen worden herzien. Aangezien een belangrijk aantal collectieve arbeidsovereenkomsten op 1 januari 1964 afloopt, betekent dit, dat ook de tweede etappe van de loonsverhoging voor bepaalde, niet onaanzienlijke groepen van werknemers reeds op deze datum zal kunnen ingaan.

2. De eerste ondergetekende heeft zich afgevraagd of en zo ja, in hoeverre de vorenbedoelde bijzondere loonsverhogingen aanleiding geven tevens bijzondere maatregelen te treffen met betrekking tot de welvaartsvastе uitkeringen ingevolge de sociale verzekeringswetten.

De systematiek van de bepalingen betreffende de aanpassing van de welvaartsvastе sociale verzekeringsuitkeringen aan de lonen is zodanig geregeld, dat aanpassing aan de stijging van de loonindex eerst kan plaatsvinden nadat deze stijging zich gedurende een bepaalde periode in een bepaalde omvang heeft gemanifesteerd. In ons stelsel van loonvorming, waarbij de loonsverhogingen in de verschillende sectoren van het bedrijfsleven zich op verschillende data voltrekken, is een andere aanpassingsregeling niet wel denkbaar.

Wanneer deze systematiek ook thans zou worden gevolgd, dan zou dit betekenen, dat eerst geruime tijd na 1 januari 1964 een verhoging van de uitkeringen zou kunnen worden geëffectueerd.

Nu echter, naar mag worden verwacht, per 1 januari a.s. voor het gehele bedrijfsleven een loonsverhoging zal worden gerealiseerd van 5 pct., welke daarna en wel, uiterlijk op 1 april 1964 gevolgd zal worden door een nieuwe verhoging van rond 5 pct. — waarbij de loonoperaties niet geheel zonder prijsrepercussies zullen blijven — ware het niet billijk om degenen, die in het genot zijn van eerderbedoelde uitkeringen, op een verhoging van hun uitkering te doen wachten tot bedoelde loonsverhogingen in het indexcijfer der lonen tot uitdrukking zijn gekomen. Zowel van de zijde van de Stichting van de Arbeid als van de zijde van de Tweede Kamer ter gelegenheid van de behandeling van de begroting van het Departement van de eerste ondergetekende voor 1964 in de openbare Commissievergadering voor Sociale Zaken en Volksgezondheid (Verslag 1963/64, blz. C 4 en 12) is dan ook de wens te kennen gegeven, dat de sociale uitkeringen reeds per 1 januari a.s. worden verhoogd. De Regering kan zich met deze zienswijze gaarne verenigen. Waar evenwel verwezenlijking van deze gedachte, zoals boven gezegd, niet mogelijk is via de normale procedure van de aanpassing van de uitkeringen aan het indexcijfer der lonen, is het noodzakelijk deze aanpassing bij wet te regelen. Het hierbijgaande wetsontwerp strekt hiertoe.

3. Acht de eerste ondergetekende het derhalve gewenst de welvaartsvastе sociale verzekeringsuitkeringen ingaande 1 januari 1964 te verhogen, daarmede is evenwel nog niet gegeven, hoe groot deze verhogingen zouden moeten zijn. Dienaangaande zou hij het volgende willen opmerken.

Zoals ook reeds onder punt 1 is gesteld, zal een niet onbelangrijk deel van de werknemers de totale loonsverhoging van 10 pct. reeds ingaande 1 januari 1964 ontvangen. De eerste ondergetekende zou daarom bij de beantwoording van de vraag, met welke bedragen de uitkeringen ingaande 1 januari a.s. in verband met vorenbedoelde loonsverhogingen moeten worden verhoogd, eveneens van een verhoging van 10 pct. per 1 januari 1964 willen uitgaan, ten einde de onderhavige groepen uitkeringsgerechtigden, die immers in het algemeen tot de financieel minst draagkrachtigen moeten worden gerekend, niet ten achter te stellen bij het vorenbedoeld deel der werknemers.

Evenwel kan naar de mening van de eerste ondergetekende met een verhoging van 10 pct. zonder meer niet worden volstaan. Hij acht het alleszins redelijk, dat, zoals immers te zijner tijd ook zou zijn geschied bij het volgen van de normale aanpassingsprocedure, bij de berekening van de verhogingen tevens in aanmerking wordt genomen de stijging van het indexcijfer der lonen tussen 31 mei 1963, hetwelk 171 bedroeg — op dit cijfer zijn de laatste herzieningen van de uitkeringen gebaseerd — en 31 december 1963. De stijging kan worden geschat op 1 à 2 pct.

In verband met het vorenstaande wordt in de artikelen I, onder A, VIII, onder A en B, XIV, XIX, onder A, XX, onder A, en XXI, onder A, voorgesteld de welvaartsvastе sociale verzekeringsuitkeringen, zoals die thans gelden, per 1 januari 1964 te verhogen met 12 pct.

4. Wanneer de in artikel 8, eerste en tweede lid, van de Algemene Ouderdomswet genoemde bedragen, opgetrokken tot het indexcijfer der lonen per 31 mei 1963, nu met ingang van 1 januari 1964 met 12 pct. worden verhoogd — en hetzelfde geldt uiteraard voor de bedragen, vermeld in de artikelen 19, eerste en tweede lid en 20 van de Algemene Weduwen- en Wezenwet, artikel 5 van de Interimwet invaliditeitsrentetrekkingen, artikel 11, eerste lid, van de Algemene Kinderbijslagwet, artikel 21, eerste lid, van de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden en artikel 10, eerste lid, van de Kinderbijslagwet voor kleine zelfstandigen — dan zou dit, indien verder niets zou worden geregeld, tot gevolg hebben, dat de reeds verhoogde bedragen in verband met het bepaalde in artikel 9 van de Algemene Ouderdomswet en de daarmede corresponderende bepalingen in de overige genoemde sociale verzekeringswetten in de loop van 1964 nog eens weer zouden moeten worden verhoogd al naar gelang de geanticipeerde loonsstijging zich in het indexcijfer der lonen manifesteert. Aangezien dit uiteraard onaanvaardbaar is, zijn in het wetsontwerp bepalingen opgenomen, waardoor bedoeld ongewenst effect zal worden voorkomen. De in deze bepalingen vervatte regeling komt op het volgende neer.

Voor de toepassing van de in de verschillende wetten opgenomen welvaartsvastheidsbepalingen worden de thans in deze

wetten neergelegde basis-uitkeringsbedragen gehandhaafd. De toepassing van deze welvaartsvastheidsbepalingen dient uiteraard in elk geval achterwege te blijven, zolang deze toepassing niet leidt tot hogere bedragen dan die, welke thans per 1 januari 1964 worden voorgesteld. Het systeem van de welvaartsvastheidsbepalingen is evenwel zodanig, dat eerst tot herziening van de uitkeringsbedragen op grond van die bepalingen wordt overgegaan, wanneer het indexcijfer der lonen na de laatste — op de welvaartsvastheidsbepalingen gebaseerde — herziening van bedoelde bedragen gedurende een tijdvak van zes maanden gemiddeld ten minste 3 pct. afwijkt van het indexcijfer, waarop die laatste herziening is gebaseerd. Dienovereenkomstig wordt voorgesteld de eerstvolgende verhoging van de per 1 januari 1964 voorgestelde nieuwe bedragen in beginsel eerst te doen plaatsvinden, nadat gedurende een tijdvak van zes maanden na 1 januari 1964 het indexcijfer der lonen een afwijking van gemiddeld ten minste 3 pct. heeft vertoond van het indexcijfer 191, waarop de per 1 januari 1964 voorgestelde bedragen geacht kunnen worden te zijn gebaseerd. Dit laatste cijfer is gevonden door het indexcijfer, waarop de ingevolge het Koninklijk besluit van 2 juli 1963 (*Stb.* 292) thans geldende bedragen zijn gebaseerd — dit is het indexcijfer per 31 mei 1963, hetwelk 171 bedroeg —, evenals de uitkeringsbedragen, te verhogen met 12 pct.

Zouden zich evenwel bijzondere omstandigheden voordoen, welke het wenselijk zouden maken tot een wijziging van de uitkeringen te komen vóórdat de bovenbedoelde afwijking van 3 pct. is opgetreden dan wel de bovengenoemde periode van zes maanden is verstreken, dan blijft de bepaling, opgenomen in het derde lid van artikel 9 van de Algemene Ouderdomswet — voor deze bijzondere aanpassing van de overige welvaarts-vaste sociale verzekeringsuitkeringen gelden gelijksoortige bepalingen — daartoe de mogelijkheid bieden.

Zoals gezegd, zal bij een eerstvolgende verhoging — en uiteraard ook bij de daarna eventuele volgende herzieningen — worden uitgegaan van de thans in de verschillende wetten opgenomen basisbedragen. Voorgesteld is daarom dan ook om zodra de eerstvolgende verhoging heeft plaatsgevonden, in de verschillende wetten weer diezelfde basis-bedragen op te nemen.

De nodige voorzieningen, besproken in dit punt, zijn opgenomen in de artikelen V, eerste lid, VI, eerste lid, VII, eerste lid, XI, XII, XIII, XVI, XVII, XVIII, XXII, XXIII en XXIV.

5. Voorts is in het wetsontwerp opgenomen een wijziging van de premie-inkomensgrens, d.w.z. de grens aangevende het inkomen waarboven ingevolge de Algemene Ouderdomswet, de Algemene Weduwen- en Wezenwet, de Algemene Kinderbijslagwet en de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden de premie niet verder toeneemt. De ondergetekenden achten een verhoging van deze grens redelijk, omdat ook over de loonsverhoging van die loontrekkenden, wier inkomen beneden de inkomensgrens blijft, premie verschuldigd zal zijn.

In het wetsontwerp is voorgesteld deze grens, welke bij Koninklijk besluit van 24 september 1963 (*Stb.* 402) per 1 januari 1964 is vastgesteld op f 9800, met 11 pct. te verhogen. Dit percentage is gevonden door het percentage van de loonsverhoging van 10 pct. te vermeerderen met het stijgingspercentage van het indexcijfer der lonen tussen 31 juli 1963, hetwelk 172 bedroeg, — hierop is het bedrag van f 9800 gebaseerd — en 31 december 1963, welk stijgingspercentage op 0,5 à 1 is te schatten. De voorgestelde nieuwe grens ten bedrage van f 10 900 is opgenomen in artikel I, onder B.

Aangezien enerzijds niet voor 1 april 1964 alle werknemers de totale loonsverhoging van 10 pct. zullen ontvangen, en anderzijds het voor de Belastingdienst op technische gronden onmogelijk is een verhoging van de premie-inkomensgrens vóór genoemde datum te hanteren, wordt voorgesteld de inkomensgrensverhoging te doen ingaan op 1 april 1964.

6. Het bedrag van de in artikel 26, zesde lid, van de Algemene Ouderdomswet opgenomen premie-inkomensgrens, is, evenals de uitkeringsbedragen, gebonden aan het indexcijfer der lonen. Deze binding is neergelegd in artikel 27 van die wet. Het opnemen zonder nadere regeling in genoemd artikel

26, zesde lid, van de nieuwe premie-inkomensgrens per 1 april 1964 zou in verband met het bepaalde in genoemd artikel 27 tot soortgelijke onaantvaardbare consequenties leiden als het zonder meer opnemen in de verschillende wetten van de nieuwe uitkeringsbedragen. In verband hiermede is ook op dit punt een regeling in het wetsontwerp opgenomen, welke het volgende inhoudt.

Voor de toepassing van het bepaalde in artikel 27 van de Algemene Ouderdomswet wordt de thans in artikel 26, zesde lid, van die wet opgenomen inkomensgrens gehandhaafd. Voorts is het aanpassingssysteem, neergelegd in meergenoemd artikel 27, tweede lid, zodanig, dat herziening van het in artikel 26, zesde lid, genoemde bedrag telkens met ingang van 1 januari plaatsvindt, wanneer het indexcijfer der lonen op 31 juli daaraan voorafgaande een afwijking van ten minste 3 pct. vertoont van het indexcijfer, waarop de laatste herziening ingevolge artikel 27 is gebaseerd. Derhalve is in analogie met deze regeling voorgesteld de eerste herziening van de premie-inkomensgrens na 1 april 1964 op grond van artikel 27, tweede lid, van de Algemene Ouderdomswet eerst te doen plaatsvinden, wanneer het indexcijfer op 31 juli van enig jaar ten minste 3 pct. afwijkt van het indexcijfer 191, waarop de thans in het wetsontwerp voorgestelde nieuwe premie-inkomensgrens van f 10 900 geacht kan worden te zijn gebaseerd. Dit cijfer is gevonden door het indexcijfer, waarop de ingevolge het Koninklijk besluit van 24 september 1963 (*Stb.* 402) per 1 januari 1964 geldende inkomensgrens is gebaseerd — dit is het indexcijfer per 31 juli 1963, hetwelk 172 beliep —, evenals de premie-inkomensgrens, met 11 procent te verhogen.

Evenals bij de verhoging van de uitkeringsbedragen zal ook bij de verhoging van de premie-inkomensgrens worden uitgegaan van het bedrag, dat thans in het zesde lid van meergenoemd artikel 26 is opgenomen. Ook hier is dan ook voorgesteld om, zodra de eerstvolgende verhoging van dat bedrag heeft plaatsgevonden, in artikel 26, zesde lid, weer hetzelfde basisbedrag op te nemen.

De betreffende voorstellen zijn vervat in de artikelen V, tweede lid, VI, tweede lid, en VII, tweede lid, van het onderhavige wetsontwerp.

Volledigheidshalve zij er nog de aandacht op gevestigd, dat de in artikel 26, zesde lid, van de Algemene Ouderdomswet geregelde inkomensgrens eveneens bepalend is voor de premieheffing ingevolge de Algemene Weduwen- en Wezenwet, de Algemene Kinderbijslagwet en de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden.

7. Vervolgens is in het wetsontwerp voorgesteld een verhoging van de in de Wet op de ziekenfondsverzekering voor bejaarden voorkomende inkomensgrenzen. Deze wet kent twee inkomensgrenzen en wel een grens, welke beslissend is voor de toelating tot de verzekering krachtens die wet en een tweede grens, welke betrekking heeft op de voor de in die wet geregelde verzekering verschuldigde premie. Tussen deze beide grenzen en het ouderdomspensioen voor gehuwden ingevolge de Algemene Ouderdomswet is een bepaalde binding gelegd.

Op grond van artikel 10a van de Wet op de ziekenfondsverzekering voor bejaarden worden nl. de in deze wet genoemde grenzen steeds met hetzelfde bedrag verhoogd, als waarmede het vorenbedoelde gehuwdenpensioen als gevolg van de automatische aanpassing wordt verhoogd. Deze bepaling is opgenomen teneinde te voorkomen, dat een verhoging van het algemeen ouderdomspensioen tot gevolg zou hebben, dat bejaarden buiten de voor hen gunstige verzekering krachtens de Wet op de ziekenfondsverzekering voor bejaarden zouden komen te vallen en aldus het profijt van de verhoging van het ouderdomspensioen voor hen geheel of gedeeltelijk verloren zou gaan.

Naar de mening van de eerste ondergetekende ligt het daarom voor de hand, dat de inkomensgrenzen voor de ziekenfondsverzekering voor bejaarden thans ook met hetzelfde bedrag worden verhoogd als het gehuwdenpensioen krachtens de Algemene Ouderdomswet.

Gezien de vorengenoemde binding via artikel 10a van de

Wet op de ziekenfondsverzekering voor bejaarden van de in die wet opgenomen grenzen aan de aanpassing van het gehuwdenpensioen voor bejaarden, zal genoemd artikel 10a eerst weer worden toegepast, wanneer het gehuwdenpensioen met toepassing van artikel 9 van de Algemene Ouderdomswet wordt verhoogd. Heeft laatstbedoelde verhoging van het gehuwdenpensioen plaatsgevonden, dan wordt, zoals uit punt 4 van de algemene toelichting is gebleken, het thans in de Algemene Ouderdomswet opgenomen bedrag van het gehuwdenpensioen weer hersteld en dienen derhalve dan ook in de Wet op de ziekenfondsverzekering voor bejaarden de oude grenzen weer te herleven. Artikel XXV strekt hiertoe. Tenslotte zij nog vermeld, dat de Commissie van Gedelegeerden uit de Ziekenfondsraad zich heeft verenigd met de in dit punt bedoelde verhogingen.

8. Voor wat betreft de aan de voorgestelde verhogingen verbonden kosten zij het volgende opgemerkt.

Naar zeer globale schatting zullen voor het jaar 1964 de kosten verbonden aan de voorgestelde verhoging van:

a. de ouderdomspensioenen ingevolge de Algemene Ouderdomswet f 205 mln. bedragen;

b. de weduwnpensioenen, de tijdelijke weduwnuitkering en de wezenpensioenen ingevolge de Algemene Weduwen- en Wezenwet f 34 mln. bedragen;

c. de bijslagen krachtens de Interimwet invaliditeitsrentetrekking eveneens f 34 mln. belopen, en

d. de kinderbijslagen bedragen:

voor de Algemene Kinderbijslagwet f 60 mln., voor de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden f 63 mln. en voor de Kinderbijslagwet voor kleine zelfstandigen f 2 mln.

Deze kosten zullen ten laste van de desbetreffende fondsen komen, met uitzondering van de kosten krachtens de Kinderbijslagwet voor kleine zelfstandigen, welke voor rekening van 's Rijks Schatkist komen.

9. Of en zo ja, in hoeverre de thans voorgestelde verhogingen tot verhoging van premiepercentages zullen moeten leiden, wordt thans nog nagegaan.

Wanneer het evenwel wenselijk zou zijn tot een zodanige verhoging over te gaan, dan zou dit niet eerder dan met ingang van 1 april 1964 kunnen geschieden. Evenzeer als onder punt 5 van het algemeen deel van deze toelichting ten aanzien van het voorstel de premie-inkomensgrens met ingang van 1 april 1964 te verhogen is opgemerkt, geldt ook ten aanzien van een verhoging van de premiepercentages, dat het voor de Belastingdienst technisch onmogelijk is om een verhoging van premiepercentages vóór genoemde datum te hanteren.

Teneinde evenwel — zo nodig — tot een verhoging van de bedoelde premiepercentages te kunnen overgaan, dient daartoe in de desbetreffende artikelen van de Algemene Ouderdomswet, de Algemene Weduwen- en Wezenwet en de Algemene Kinderbijslagwet de mogelijkheid te worden geopend. Daarbij dient een bijzondere voorziening te worden getroffen ingeval het premiepercentage in de loop van een jaar wordt gewijzigd. Alsdan dient nl. voor zoveel de premie bij wege van aanslag wordt geheven — hetgeen zich voordoet bij de Algemene Ouderdomswet, de Algemene Weduwen- en Wezenwet en de Algemene Kinderbijslagwet — een gemiddeld premiepercentage voor het desbetreffende jaar te worden vastgesteld. De nodige voorzieningen zijn vervat in de artikelen I, onder C, VIII, onder C, en XIX, onder B.

Tenslotte zij hierbij opgemerkt, dat gezien de aan een wijziging van een premiepercentage dan wel van een premie-inkomensgrens in de loop van een kalenderjaar voor de werkgevers en de Belastingdienst verbonden bezwaren, voornamelijk voortvloeiende uit de noodzaak nieuwe loonbelasting- en premietabellen samen te stellen en in te voeren, het voor de hand ligt, dat van de mogelijkheid van een zodanige tussentijdse wijziging een uiterst spaarzaam gebruik zal worden gemaakt.

Artikelen

Artikelen I, onder A, VIII, onder A en B, XIV, XIX, onder A, XX, onder A, en XXI, onder A. In deze artikelen zijn de nieuwe bedragen krachtens de Algemene Ouderdomswet, de Algemene Weduwen- en Wezenwet, de Interimwet invaliditeitsrentetrekking, de Algemene Kinderbijslagwet, de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden en de Kinderbijslagwet voor kleine zelfstandigen opgenomen. Deze nieuwe bedragen zijn, zoals reeds in punt 3 van de algemene toelichting is gesteld, gevonden door de thans geldende bedragen te verhogen met 12 pct. Daarna zijn de uitkomsten naar boven afgerond op een veelvoud van zes gulden, voor zover het betreft de uitkeringen krachtens de Algemene Ouderdomswet, de Algemene Weduwen- en Wezenwet en de Interimwet invaliditeitsrentetrekking en op een veelvoud van 78 cent, voor zover het betreft de kinderbijslagen. In de bij deze memorie gevoegde bijlage is een overzicht opgenomen van de uitkeringsbedragen krachtens de hierboven genoemde wetten, zoals die thans in de wetten zijn genoemd, d.w.z. de basis-bedragen, van de uitkeringsbedragen, die thans gelden en van de nieuw voorgestelde uitkeringsbedragen per 1 januari 1964.

Artikelen I, onder B, en II. In artikel I, onder B, wordt voorgesteld de thans in artikel 26, zesde lid, van de Algemene Ouderdomswet genoemde inkomensgrens van f 8250 te verhogen tot f 10 900. Het bedrag van f 8250 is het thans in de wet opgenomen basisbedrag. Zoals in punt 5 van het algemeen deel van deze toelichting is gesteld, is dit bedrag bij Koninklijk besluit van 24 september 1963 (*Stb.* 402) met ingang van 1 januari 1964 verhoogd tot f 9800. Een verhoging van dit laatste bedrag met 11 pct. geeft na afronding van de uitkomst naar boven op een veelvoud van 50 gulden, als resultaat het bedrag van f 10 900.

In artikel 27, derde lid, van de Algemene Ouderdomswet is een voorziening getroffen voor het geval het maximum inkomen, waarover ingevolge artikel 26, zesde lid, dier wet premie wordt geheven, in de loop van een kalenderjaar bij algemene maatregel van bestuur wordt gewijzigd. Alsdan dient bij die algemene maatregel een gemiddeld bedrag te worden bepaald, dat voor het gehele kalenderjaar geldt ten aanzien van de verzekerden van wie de premie bij wege van aanslag wordt geheven.

Nu in artikel I, onder B, van het onderhavige wetsontwerp een verhoging van het in artikel 26, zesde lid, genoemde bedrag wordt vastgesteld, welke verhoging ingevolge artikel XXVI op 1 april 1964 zal ingaan, dient eveneens een gemiddeld bedrag te worden vastgesteld, dat voor het kalenderjaar 1964 zal gelden voor zoveel de premie bij wege van aanslag wordt geheven. Artikel II strekt hiertoe. Het in dit artikel voorgestelde bedrag van f 10 625 is gevonden door samentelling van een vierde van f 9800 (het maximum premie-inkomen over de maanden januari tot en met maart 1964) en drie vierden van f 10 900 (het maximum premie-inkomen over de maanden april tot en met december 1964).

Artikelen I, onder D en VIII, onder D. In de artikelen 43, eerste lid, en 46, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet en in artikel 58, eerste lid, van de Algemene Weduwen- en Wezenwet zijn voorwaarden opgenomen, verbonden aan rechten op uitkering krachtens de overgangsregelingen opgenomen in die wetten. Een dier voorwaarden is, dat de betrokkene gedurende een bepaald tijdvak in Nederland, Suriname, de Nederlandse Antillen of Nederlands Nieuw-Guinea moet hebben gewoond. In de artikelen I, onder D, en VIII, onder D, van het wetsontwerp wordt voorgesteld, de woorden „Nederlands-Nieuw-Guinea” te doen vervallen, welk voorstel voor zich spreekt.

Overigens zij hierbij opgemerkt, dat de eerste ondergetekende voornemens is de totstandkoming van een algemene maatregel van bestuur te bevorderen teneinde te voorkomen, dat degenen, die in het voormalige Nederlands-Nieuw-Guinea hebben gewoond, hierdoor hun rechten op het overgangspensioen

krachtens de Algemene Ouderdomswet en de Algemene Weduwen- en Wezenwet zouden verliezen.

Artikel III. Ingevolge artikel 15, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet wordt na het overlijden van een gehuwde vrouw het aan de overledene toegekende ouderdomspensioen nog tot en met de laatste dag van de vijfde maand, volgende op die, waarin het overlijden plaatsvond, aan de langstlevende der echtgenoten uitbetaald. Wanneer evenwel het bedrag van het ouderdomspensioen op grond van artikel 9 van de Algemene Ouderdomswet gedurende de bovenbedoelde periode wordt gewijzigd, dan wordt ook het aan de langstlevende der echtgenoten uit te betalen bedrag gewijzigd. Het ligt daarom in de rede, de in het onderhavige wetsontwerp voorgestelde verhoging ook toe te kennen aan personen, die op 1 januari 1964 in het genot zijn van bovenbedoelde uitkering. Daartoe strekt het bepaalde in artikel III.

Artikelen IV, IX en XV. Artikel 60, onder 1°, van de Algemene Ouderdomswet bepaalt, dat indien in een pensioen-toezegging van een pensioenfonds of van een werkgever bepalingen zijn of worden opgenomen, krachtens welke op het uit te keren pensioen het ouderdomspensioen ingevolge de Algemene Ouderdomswet geheel of gedeeltelijk in mindering wordt gebracht, bij de toepassing van deze bepalingen in acht dient te worden genomen, dat een verhoging van het ouderdomspensioen ingevolge artikel 9, welke plaatsvindt na de datum van beëindiging van de actieve deelneming aan de pensioenregeling, niet op het pensioen in mindering mag worden gebracht.

Aangezien de thans voorgestelde verhoging van de ouderdomspensioenen niet formeel, maar toch materieel gelijkgesteld kan worden met een verhoging van dit pensioen op grond van artikel 9 van de Algemene Ouderdomswet, dient naar het oordeel van de eerste ondergetekende deze verhoging voor de toepassing van artikel 60, onder 1°, te worden gelijkgesteld met een verhoging ingevolge artikel 9 van de Algemene Ouderdomswet, hetgeen medebrengt, dat ook deze verhoging niet op het in artikel 60 van de Algemene Ouderdomswet bedoelde pensioen in mindering zal mogen worden gebracht. Het voorgestelde artikel IV strekt hiertoe.

In de artikelen 21, tiende lid, van de Algemene Weduwen- en Wezenwet en 6, tiende lid, van de Interimwet invaliditeitsrentetrekkingen zijn soortgelijke bepalingen opgenomen, als vervat in artikel 60, onder 1°, van de Algemene Ouderdomswet. In de artikelen IX en XV zijn derhalve soortgelijke voorzieningen opgenomen als in het voorgestelde artikel IV.

Artikel X. In paragraaf 1 van de wet van 9 april 1959 (*Stb.* 140) is een regeling getroffen ten aanzien van samenloop van uitkeringen aan nagelaten betrekkingen ingevolge de Ongevalwetten met uitkeringen ingevolge de Algemene Weduwen- en Wezenwet. In artikel 5 van eerstgenoemde wet is bepaald,

dat bij de toepassing van bedoelde paragraaf een verhoging van het weduwenpensioen of de tijdelijke weduwenuitkering ingevolge het bepaalde in artikel 21 van laatstgenoemde wet, welke plaatsvindt na de dag, waarop de rente of uitkering is toegekend, niet op die rente of uitkering in mindering wordt gebracht.

Waar de thans voorgestelde verhoging van de uitkeringen ingevolge de Algemene Weduwen- en Wezenwet materieel gelijkgesteld kan worden met een verhoging van die uitkeringen ingevolge artikel 21 van die wet, dient naar de mening van de eerste ondergetekende deze verhoging voor de toepassing van artikel 5 van de bovengenoemde wet van 9 april 1959 gelijkgesteld te worden met een verhoging ingevolge artikel 21 van de Algemene Weduwen- en Wezenwet.

Artikel XIX, onder C. Dit artikel beoogt de tot nu toe gevolgde wijze van verrekening van de door de werkgevers verschuldigde premies ingevolge de Algemene Kinderbijslagwet — zijnde een percentage van de ingehouden premies ingevolge de Algemene Ouderdomswet en de Algemene Weduwen- en Wezenwet — ook bij wijziging van het premiepercentage ingevolge één der wetten in de loop van het jaar te kunnen handhaven, zij het naar een gemiddelde verhouding van de percentages.

Artikelen XX, onder B, en XXI, onder B. In artikel 21, derde lid, van de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden en in artikel 10, derde lid, van de Kinderbijslagwet voor kleine zelfstandigen is een bedrag van f 6,50 opgenomen, dat gemiddeld per dag moet zijn verdiend om over alle dagen van een kalenderkwartaal voor kinderbijslag in aanmerking te komen. Dit gemiddelde bedrag werd laatstelijk bij de wet van 19 december 1962 (*Stb.* 581) per 1 januari 1963 van f 6 gebracht op f 6,50. Gezien enerzijds de sedertdien tot 1 april 1964 te verwachten loonsverhogingen en anderzijds de voorgestelde verhogingen van de kinderbijslagbedragen, acht de eerste ondergetekende het wenselijk bedoeld bedrag ingaande 1 april 1964 opnieuw te verhogen en wel tot f 7,20. De wijzigingen, voorgesteld in de artikelen XX, onder B, en XXI, onder B, van het wetsontwerp strekken hiertoe.

Voor de toelichting op de overige artikelen moge worden verwezen naar het algemeen deel van deze memorie.

*De Minister van Sociale Zaken
en Volksgezondheid,
G. M. J. VELDKAMP.*

*De Staatssecretaris van Financiën,
VAN DEN BERGE.*